

СЕКЦІЯ 7 ПСИХОЛОГІЯ ПРАЦІ

НЕВИЗНАЧЕНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО В ОЧІКУВАННЯХ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНА НАДІЙНІСТЬ ЖІНОК-ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В УМОВАХ ВІЙНИ

UNCERTAINTY OF THE FUTURE IN EXPECTATIONS AND FUNCTIONAL RELIABILITY OF WOMEN POLICE OFFICERS IN WAR CONDITIONS

Стаття розкриває особливості очікувань, їх невизначеність щодо майбутнього та функціональну надійність жінок-поліцейських. Умови війни змінюють ставлення до себе, до інших, до справи. Більше цінується життя, з'являється прагнення наповнити життя сенсом і стосунками з іншими, з'являється відчуття сили особистості, зміни пріоритетів, прагнення до духовного у житті. Позитивні зміни у сподіваннях виникають в умовах війни та її повсякденних навантажень. Розвиток особистості жінки-поліцейського стає іншим, ніж був раніше. Зокрема, у самосвідомості посилюються інтенція бути надійними у виконанні посадових обов'язків у підрозділі.

Процес ідентифікації «функціональної надійності» відбувся шляхом логічної обробки інформації, теоретизування. Було виокремлено напрямки виконання посадових обов'язків поліцейських. В них окреслено реальні діяльності та конкретні ситуації дій за призначенням. Вирізняють повсякденні навантаження та дійсні напруження у діях. У конкретному виконанні посадових обов'язків функціональна надійність розглядається як точка на шкалі з поділами. Крайні поділи означають «є» функціональна надійність або «немає». Отримані значення є проявами функціональної надійності дій. Прояви напруження у діях розглядались як індикатори адаптованості чи дезадаптованості до дій. Використано поділ понять на «особистісну», «операційну» та «емоційну» напруженість. Кожне з понять отримало власну позначену психологічну реальність у концептуальній та операційній моделях «функціональної надійності». Обґрунтовано необхідні та достатні показники ідентифікації функціональної надійності у виконанні дій за призначенням. Представлені результати роботи дозволяють з'ясувати окремі взаємозалежності між змістом експекцій жінок-поліцейських та показниками функціональної надійності їх дій. **Ключові слова:** гендерні експекції, компоненти гендерних експекцій, функціональна надійність, безпомилковість, психічні стани жінок-поліцейських, психічні стани військо-

вослужбовців, страх перед майбутнім, професійна діяльність, психологічна готовність, навантаження, умови війни, травматичний досвід.

The article reveals the specifics of expectations, their uncertainty about the future and the functional reliability of female police officers. The conditions of war change attitudes towards oneself, towards others, towards the cause. Life is valued more, there is a desire to fill life with meaning and relationships with others, there is a feeling of personal strength, changes in priorities, a desire for the spiritual in life. Positive changes in expectations arise in the context of war and its daily loads. The development of a female police officer's personality becomes different than it was before. In particular, the intention to be reliable in performing official duties in the unit is strengthened in self-awareness.

The process of identifying "functional reliability" took place through logical processing of information and theorizing. The directions for the performance of official duties of police officers have been determined. They outline real activities and specific situations of intended actions. The obtained values are manifestations of the functional reliability of actions. Manifestations of tension in actions were considered as indicators of adaptation or maladaptation to actions.

The division of concepts into "personal", "operational" and "emotional" tension was used. Each of the concepts received its own designated psychological reality in the conceptual and operational models of «functional reliability». Necessary and sufficient indicators for identifying functional reliability in performing actions for their intended purpose were substantiated.

The presented results of the work allow us to clarify certain interdependencies between the content of expectations of female police officers and indicators of the functional reliability of their actions.

Key words: gender expectations, components of gender expectations, functional reliability, infallibility, mental states of female police officers, mental states of military personnel, fear of the future, professional activity, psychological readiness, load, conditions of war, traumatic experience.

УДК 159.944.4.9.07-057.36 (045)
DOI <https://doi.org/10.32782/2663-5208.2025.74.56>

Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0

Грибенюк Г.С.

д.психол.н., професор,
професор кафедри психології діяльності
в особливих умовах
Національний університет
цивільного захисту України

Вступ. Страх перед невідомим, тим, що з тобою буде, коли настане прийдешнє, чиї наслідки ти не можеш відвернути, бо не можеш вплинути, – є фактором постійної дії в умовах війни з використанням масованих ракетно-дронових атак на винищення мирних громадян України, їх залякування, щоб схилити до припинення опору агресору.

Чи актуалізуються сподівання громадян жити без страху перед майбутнім, які показала та загострила війна? Що робити у протидію страху

прийдешнього у конкретної людини? Як розгорнути соціально необхідні підтримки та спонукати до безвідмовних дій захисту себе, родини, Батьківщини? Немає сумніву у важливості розв'язання проблем соціальної протидії намірам ворога знищити українську державу та народ. Стали яснішими ознаки та очевидними наслідки терористичних ракетно-дронових атак з їх невимовними трагедіями безневинно загиблих дорослих і дітей. Загрози масштабуються на всю територію та все населення

України. Це спроба зменшити опірність морально-психологічного стану свідомості та самосвідомості громадян, а також, здатність громадянина бути конкретно дієвим на своєму робочому місці, спиратись на власні переконання та ставлення до загроз, позицій щодо безпеки свого майбутнього та майбутнього рідних.

В умовах війни постать жінки стає дороговказом не лише у родинному та шкільному вихованні, вона утворює сенс дій чоловіків у захисті родини, мотивує, часто, силою прикладу. Умови поширення загроз війни, засобів її ведення, як ракетно-дронові, війни, де, немає тилу, – з необхідністю ставлять перед жінками-поліцейськими, питання про те, щоб встигнути власними змінами за вимогами умов війни та підготуватися до цих змін. Очікування жінок проявляються у зрілих утвореннях їх свідомості та самосвідомості, що актуалізують виконання ними конкретних посадових обов'язків з високою практичною дієвістю відповідно до завдань за призначенням.

Крім того, повсякденне життя в умовах війни ставить жінок-поліцейських перед вимогами до різних компонент їх здоров'я, передбачає різну функціональну надійність, неоднакові навантаження та інтенсивність завдань служби, – перевіряє їх готовність до службової діяльності в умовах ризику отримання травми та життя після травми [3, с. 18].

Отже, різноформатні виклики до сподівань та спроможності жінок-поліцейських діяти в межах повсякденних соціальних та організаційних реалій, ставлять перед необхідністю дослідити проблему невизначеності в очікуваннях жінок-поліцейських до майбутнього та їх функціональної надійності в умовах війни.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Очікування жінок без страху перед майбутнім та їх функціональна надійність на робочому місці, є частиною проблеми існування травматичного досвіду війни. Умови війни змінюють утворення свідомості та самосвідомості громадян. Проблеми надається значна увага законодавцями та психологами [2, с. 11; 4, с. 5]. Водночас, це, частина проблеми викликів до готовності особистості жінки, її гендерних утворень, визначитись у ставленнях до війни, до себе, до інших та почати діяти в умовах постійних загроз війни на виснаження [1, с. 25].

Увага науковців зосереджена на особистісних та функціональних проявах фахівців, їх посттравматичному зростанні. В межах концепту «посттравматичного зростання» розробляється напрямки змін свідомості та самосвідомості фахівців, необхідні у видужанні після травми [2, с. 29; 5, с. 35; 6 с. 27]. Проте, мотиваційний процес, його суб'єкти, динаміка, фактори, параметри та показники, які є адаптаційно сприятливими в умовах повсякденних навантажень війни розглядаються лише у контексті травмування, збереження здоров'я, у фізіологічному та організаційному вимірах.

В дійсності, жінки-поліцейські постають як суб'єкти самоактуалізації та, водночас, розвитку

відповідальності за виконання посадових обов'язків, здатні до необхідної регуляції власних спонук мотиваційної сфери у суспільно важливому напрямку. Прагнення бути досконалими, високі стандарти гендерних експектицій у поєднанні з функціональною надійністю притаманні мотивації жінок-поліцейських у діях за призначенням. Цим намірам, бути довершеними, протистоїть страх перед прийдешнім, за майбутнє соє власне, своєї родини, Батьківщини». Страх перед невідомим у поєднанні з очікуваннями на краще та щоденною необхідністю бути успішними в діях, – це повною мірою стосується підготовки до дій за призначенням фахівців сектору безпеки та оборони у контексті розвитку їх громадянської свідомості та самосвідомості.

Мета дослідження. Ідентифікувати концептуальні, операціональні параметри та показники очікувань жінок-поліцейських, які протидіють невизначеності майбутнього та забезпечують функціональну надійність їх дій за призначенням; виміряти емпіричні показники, визначити особливості.

Методика дослідження. Визначено необхідні для вимірювання показники явища «невизначеності в очікуваннях до майбутнього» та «функціональної надійності» жінок-поліцейських в умовах війни. Вони склали систему, де системоутворювальним чинником є назви цих явищ психіки та логічні дії правильного і повного розкриття поняттєвих меж зазначених явищ (рис.1). До складу вибірки ввійшли жінки-поліцейські, які проходять службу у підрозділі Національної поліції України.

Було зважено на зовнішні та внутрішні параметри спроектованих явищ свідомості та самосвідомості вибірки, необхідні та достатні щоб розкрити проблему. До «очікувань» та «надійності» було віднесено різні за місцем зовні та в середині психіки рушійні сили розгортання мотиваційного потенціалу особистості. Невизначеність очікувань жінок-поліцейських щодо майбутнього породжували показники тривоги, страху до умов повсякденних ракетно-дронових атак та інші фактори невизначеності прийдешнього, відповідно до необхідності розкрити реальні сподівання жінок-поліцейських у ситуаціях їх життєдіяльності в умовах війни. Це, – сподівання на підтримку, допомогу у визначенні необхідних дій власного безпечного майбутнього, з боку: ближнього оточення, інших, стосунків з ними, ставлень – здатності бути відкритим та наблизити до себе; нових можливостей і перспектив; особистісної сили; особистісного зміцнення; духовних змін екзистенційних змін; цінування життя.

Склалась система очікувань суб'єкта, до якої ввійшли: сподівання на довіру до іншого та можливість покладатись на нього; очікування співчуття та підтримки; сподівання на себе, власну відповідальність за важливе у житті; сподівання на можливість намітити необхідну траєкторію власного руху і ресурси; сподівання на здатність змінювати духовні, екзистенційні виміри особистості; сподівання на реалізацію цінностей життя. Зазначені очікування жінок-поліцейських розглядалися в ме-

жах концепту зміцнення позитивного досвіду та посттравматичного зростання. Було використано опитувальник посттравматичного зростання (PTGI – X) (R. Tedeschi та L. Calhoun The posttraumatic growth inventory–Expanded) [6, с. 120]. Було розкрито показники невизначеності жінок-поліцейських в їх очікуваннях до майбутнього та функціональної надійності в умовах війни (рис. 1).

У показниках невизначеності жінок-поліцейських в очікуваннях до майбутнього дана характеристика напрямку діагностичного оцінювання; діапазону змін конкретних утворень самосвідомості та сві-

домості, їх крайніх значень; розкрито суб'єктивні показники прояву в умовах війни (табл. 1).

Сподівання, як утворення самосвідомості жінок-поліцейських, беруть участь у формуванні мотиваційного рушійного потенціалу особистості у вигляді мотивів широкого соціального плану, що визначають потенційну можливість діяти. Мотиви «надійності» жінок-поліцейських є мотивами конкретної дії, які актуалізуються та функціонально виконують спонукання до дій. Таким є бачення мотиваційної взаємодії «очікувань» жінок-поліцейських та проявів їх функціональної надійності в діях.

Рис. 1. Показники невизначеності жінок-поліцейських в очікуваннях до майбутнього та функціональній надійності в умовах війни

Таблиця 1

Показники невизначеності в очікуваннях до майбутнього жінок-поліцейських

Очікування		Зміни в очікуваннях	
Напрямок діагностичного оцінювання	Назва утворення свідомості та самосвідомості	Діапазон змін та його крайні значення	Показники суб'єктивні
(позиції, ставлення, почуття, відчуття)			
Зміна у поглядах на стосунки з іншими	Сподівання на довіру до іншого та можливість покладатись на нього	Можу довірити свою безпеку і життя іншому – ні, довіряю лише собі	зросло відчуття близькості з іншими
			став охочіше висловлювати свої емоції
			став вкладати більше зусиль в успішність своїх стосунків
	Сподівання на співчуття та підтримку	Впевнений, що підтримають та допоможуть – ні, не впевнений	зросла здатність співчувати іншим
Зміна погляду на себе	Сподівання на себе, власну відповідальність за важливе у житті	Беру відповідальність за себе – не беру	зміна пріоритету щодо дійсно важливого у житті
			поява нових інтересів
	Сподівання на можливість намітити необхідну траєкторію власного руху і ресурси	Уявляю власні дійсні орієнтири і ресурси чи – ні, не уявляю	намітив новий шлях у житті
			зросла впевненість, що можу розраховувати на людей
Перегляд власної життєвої філософії	Сподівання на здатність змінювати духовні, екзистенційні виміри особистості	Завжди усвідомлюю сенс, це допомагає приймати рішення та виконувати найскладніше. Не замислююсь над сенсом моїх дій, суспільна значущість не впливає на якість виконання	стали доступними нові можливості, яких раніше не було
	Сподівання на реалізацію цінностей життя		став краще розуміти сенс життя

Цей мотиваційний план виникнення очікувань жінки-поліцейського доповнюють інші внутрішньоособистісні фактори та фактори успішності діяльності, з їх суб'єктно-практичними та предметно-практичними показниками, а також, – фактори зовнішніх умов, з їх показниками. Ознаки невизначеності в очікуваннях до майбутнього жінок-поліцейських розподілена між факторами зовнішніми, внутрішньоособистісними та діяльнісними.

Функціональна надійність жінок-поліцейських розглядалась у показниках якості виконання службових обов'язків, настановленнях особистості та результатах безпомилкових дій. Надійність передбачала, що жінки-поліцейські спроможні якісно та безпомилково діяти у відповідь на тиск зовнішньої невизначеності, тривоги та страху перед майбутнім, яке несуть умови війни. Надійність дій, як необхідність та вимога робочого місця жінки-поліцейського, з часом стає утворенням її свідомості та самосвідомості та спонукає до відповідального виконання посадових обов'язків.

Визначення функціональної надійності жінок-поліцейських було здійснено за допомогою Анкети-відгуку адаптованості військового спеціаліста

до умов повсякденних навантажень у службовій діяльності [6, с. 120]. Питання анкети розкривають зміст та напрямки виконання завдань за призначенням жінок-поліцейських, які передбачено їх посадовими обов'язками. Експертна оцінка була зроблена безпосередніми керівниками у підрозділі. Отримані значення за показниками надійності жінок-поліцейських є характеристикою їх практичної дієвості на робочому місці в умовах повсякденних навантажень. Значення було згруповано у напрямки за змістом утворень свідомості та самосвідомості жінок-поліцейських, які забезпечують виконання посадових обов'язків. Зроблені у такий спосіб описи позицій і ставлень жінок-поліцейських виокремлювали межі їх практичної дієвості у виконанні конкретних функцій у посадових обов'язках. Конкретна функція позначалася крайніми та середньою позиціями. Діапазон зміни можливих значень у позиціях і ставленнях жінок-поліцейських характеризував рівень надійності та його зміни.

Спроектовані особистісні показники сподівань жінок-поліцейських у духовній сфері та суб'єктно-практичні показники функціональної надійності у діяльнісній сфері, які було зафіксовано у фор-

муванні вибірки. Проведено статистична обробка даних дала змогу отримати інформативні кількісні характеристики. Кожне окреме значення із масиву даних, отриманих у вибірці жінок-поліцейських, розкриває відмінності в їх очікуваннях та надійності. Проаналізовані разом показники фіксують логіку їх варіювання.

Отже, задум на формування вибірки та організацію вимірювань її показників, дозволив ідентифікувати межі явища невизначеності в очікуваннях до майбутнього та функціональну надійність жінок-поліцейських в умовах війни.

Результати. За результатами дослідження можна зробити висновок про те, що невизначеність в очікуваннях до майбутнього є, водночас, як джерелом активності жінок-поліцейських, так, і фактором стримування рушійних сил їх особистості. Актуалізуються інтенції бути сумлінними у виконанні посадових обов'язків та забезпечується належний рівень функціональної надійності жінок-поліцейських. Сподівання, не обтяжені страхом перед прийдешнім, є рушійними силами актуалізації мотиваційних спонук до функціональної надійності. Тиск страху майбутнього на особистість ставить перед необхідністю протидіяти йому і повсякденні навантаження стають засобом протидії та її результатом. Посилюється прагнення подолати деструктивні впливи загроз і перешкод.

У теоретичному пошуку виокремлено ознаки «функціональної надійності» для характеристики спроможності жінок-поліцейських витримувати тиск повсякденних навантажень в умовах війни. Повсякденне навантаження використовується, щоб позначити такі явища реальних ситуацій умов війни: 1) фактори повсякденного застосування агресором ракетно-дронових атак, неперервних у часі для створення загроз та знищення громадян; 2) ризикотравматичні чинники виконання повсякденних конкретних дій за призначенням відповідно до вимог посадових обов'язків поліцейських; 3) дієвість, ефективність в межах конкретної функції у посадових обов'язках, чи діапазон виконання цих функцій, їх суб'єктний та предметно-практичних потенціал; 4) ознаки напруження у виконання конкретних дій в межах функції поліцейського.

Функціональна надійність та відповідні повсякденні навантаження розглядаються 1) у сферах: зовнішнього середовища, з факторами ракетно-дронових атак та інформаційно-психологічних операцій; 2) особистості, з її ресурсами, станами свідомості та самосвідомості; 3) діяльності, з факторами дієвості фахівця, у показниках якості та кількості дій виконання посадових обов'язків; 4) діагностування, з наявністю індикаторів навантаження, ознак напруження в діях.

Функціональна надійність, як спроможність діяти передбачає такі види практичної дієвості: по відношенню до змісту та наслідків дій ворога; щодо змісту дій за призначенням; щодо виконання функцій-вимог нормативно-статутного регулювання різних видів діяльності поліцейських.

Було зроблено аналіз функціональної надійності з поділом діяльності на ситуації та навантаження в них, яке отримують жінки-поліцейські. Відбувся поділ функціональної надійності, який подано у вигляді графу, зокрема, функціональна надійність визначена: – за напрямками виконання посадових обов'язків, у реальних діяльностях; – у реальній діяльності; – у конкретних ситуаціях реальної діяльності; – за повсякденним навантаженням у ситуаціях; – за дійсним напруженням у діях в ситуації.

Прояви напруження у діях розглядались як індикатор адаптованості до дій. Використано існуючий в теорії поділ понять на «особистісну», «операційну» та «емоційну» напруженість. Кожне з понять має власну позначену психологічну реальність і використано нами у концептуальній та операціональній моделях функціональної надійності у дослідженні.

Функціональна надійність жінок-поліцейських розглядається як точка на шкалі поділів з крайніми значеннями «є чи немає» у конкретних питаннях виконання посадових обов'язків. Отримані значення на шкалі є проявами функціональної надійності жінок-поліцейських до дій за призначенням.

У теоретичному вирішенні меж явища невизначеності в очікуваннях до майбутнього та функціональна надійність жінок-поліцейських в умовах війни, ми спирались на відомі концепти, які дають змогу моделювати психіку жінки-діяча. За логікою, першим був концепт система «людина в ситуації». В межах якого, визначались параметри та показники особистості, діяльності та ситуації, з їх ознаками. Розглядаються особистості жінок-поліцейських на їх робочих місцях.

Діяльність розкладена на ситуації, кожна з яких має власний предметно-практичний зміст, відповідно до специфіки умов діяльності та призначення фахівців. Їх поєднує те, що фахівець знаходиться в умовах повсякденних навантажень на різні компоненти особистості та виявляє чи не виявляє функціональну надійність. Про цей момент свідчить наявність чи відсутність напруження в діях.

Ситуацію характеризує взаємодія внутрішніх та зовнішніх чинників, які сприяють або перешкоджають спроможності особистості виявити функціональну надійність.

Структура ситуації має ситуативну компоненту, до якої віднесено професійне середовище з атрибутами його культури, оточення, випадкові обставини та інші умови зовні, в яких знаходяться жінки-поліцейські. До особистісної компоненти входять вчинки, зроблені жінками-поліцейськими, їх суб'єктивні рішення, наміри чи вибори у ситуаціях. Діяльнісна чи поведінкова компонента представлена діями, зробленими у ситуаціях, їх внесками у наслідки та досягнення завдяки зробленому. Побудована теоретична конструкція функціональної надійності жінок-поліцейських дає можливість дати чіткі концептуальні та операціональні визначення та спиратись на важливе у прикладному сенсі визначення показника, – почуттєве, «є – немає»,

яке в дійсності використовується до оцінки надійності реального поліцейського у підрозділі.

Напрямки подолання сумнівів, тривоги, страху до майбутнього розглядається нами як досвід позитивних змін у свідомості та самосвідомості жінок-поліцейських. Зміни на позитивне виникають у їх свідомості та самосвідомості у взаємодії з умовам повсякденних навантажень, що зумовлює розвиток особистості жінок-поліцейських, який стає іншим, ніж був раніше. Реалізовані сподівання значно змінюють жінок-поліцейських порівняно з ними повоєнними. Зміни ідуть як висхідний розвиток у важливих особистості жінки-поліцейського напрямках. Змінюється цінування життя, з'являється прагнення наповнити його сенсом і стосунками з іншими, з'являється відчуття сили власної особистості, змінюються пріоритети, прагнення до духовного у житті. Проте, також, підтверджується те, що одні й ті самі умови повсякденних навантажень спричиняють різні індивідуальні особистісні наслідки у свідомості та самосвідомості жінок-поліцейських. Можливо, висхідну лінію особистісного розвитку змінюють виявлені ознаки ризику наявності травматичного досвіду отриманого у зв'язку з повсякденними навантаженнями умов війни.

Очікування ми розглядаємо як утворення свідомості та самосвідомості особистості жінок-поліцейських, які скориговані механізмом соціально-психологічних очікувань контактної групи у попередній професійній взаємодії. Сподівання виникає як мотив у спрямованості жінки-поліцейського, у системі її ціннісно-сміслових утворень і, вже потім, як зобов'язання-відповідальність, виконує функціональне спонукування до дій.

Самооцінка жінок-поліцейських виділяє те, що у їх сподіваннях «довіряти іншому та покладатись на нього» зміни відбулися в бік відчуття «близькості з іншими» та наміру «охочіше висловлювати свої емоції». Таку оцінку дали дві третини жінок-поліцейських. Ці ознаки вияву очікувань, спрямовані на те, щоб зняти тиск невизначеності та віднесені нами до сподівання «завжди можу покладатись на іншого та довірити йому власну безпеку та життя». На противагу до існуючого у свідомості наміру-твердження «повною мірою довіряти лише собі». Такі зміни у способі зняти тиск невизначеності, – самотужки чи з допомогою підтримки інших, – є алоцентричними, за їх спрямованістю на залучення до подолання тиску невідомого інших та розвиток іншої людини, чим задовольняється власна та її потреба у самосвідомості та свідомості жінок-поліцейських

У власних очікуваннях протилежна частина жінок-поліцейських більше розраховує на себе, ніж на допомогу від іншого у подоланні страху перед майбутнім, їх одна третина вибірки. Ця частина жінок-поліцейських та їх очікування спрямовані на ізоляцію у задоволенні власної потреби зняти тягар тиску невідомого, без підтримки з боку іншого, в індивідуальний спосіб, егоцентрично. В «егоцентричний», умовно виокремленій частині очікувань жінок-поліцейських, значно менше ознак наміру згуртовуватись і спрацюватись у напрямку команди.

Бути командою необхідно підрозділам поліцейських. Проте, в очікуваннях респонденток егоцентричного спрямування, цих ознак менше, майже вдвічі, ніж в алоцентрично спрямованих очікуваннях жінок-поліцейських, які адаптуються у бажаному, як команда, напрямку в умовах воєнних необхідностей.

Висновки. Аналіз результатів досліджень дозволяє зробити висновок про те, що невизначеність в очікуваннях до майбутнього жінок-поліцейських, актуалізує у їх свідомості та самосвідомості інтенції протидії страху до прийдешнього та спонукування до необхідного сумління у виконанні ними посадових обов'язків з високими значеннями проявів функціональної надійності їх дій за призначенням.

Взаємодія очікувань, як мотиваційних спонук самосвідомості жінки-поліцейського та актуалізованих спонук від конкретних необхідностей робочого місця, – дає тенденцію протидіяти тиску повсякденних навантажень на особистість. У цій мотиваційній взаємодії з'являється прагнення подолати деструктивні впливи загроз і перешкод, яке з часом стає утворенням самосвідомості та свідомості особистості жінки-поліцейського.

Перспективи подальших наукових пошуків у цьому напрямі пов'язані із розробкою та впровадженням у процес психологічного супроводу професійної діяльності поліцейських та їх службову підготовку психолого-педагогічних технологій навчання фахівців різного профілю та посад засобам саморегуляції, способам подолання страху невизначеності. Розробку для керівного складу підрозділів методичних засобів визначення суб'єктно-теоретичних та суб'єктно-практичних показників функціональної надійності. Розробку алгоритмів визначення та корегування соціально-психологічних параметрів взаємодії професійних груп та команд.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Герман Дж. Психологічна травма та шлях до видужання: наслідки насильства – від знущань у сім'ї до політичного терору. Львів : Вид-во Старого Лева, 2015. С. 25–26.
2. Климчук В. О. Психологія посттравматичного зростання : монографія. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2020. С. 29.
3. Про Національну поліцію : Закон України від 2 липня 2015 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>(дата звернення: 20.06.2025).
4. Про систему охорони психічного здоров'я в Україні. Закон України від 15 січня 2025р. № 12030. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/radan_gs09/ns_golos?g_id=30 (дата звернення 20.06.2025).
5. Соціально-психологічні технології відновлення особистості після травматичних подій : практичний посібник / Титаренко Т. М., Дворник М. С., Климчук В. О. та ін. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2019. С.35.
6. Теоретичні основи посттравматичного зростання військовослужбовців – учасників бойових дій : метод. посіб. / Кокун О. М., Пішко І. О., Лозінська Н. С., Олійник В. О. Київ : ТОВ «7БЦ», 2023. С. 27–28.